

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

4. évfolyamos tanulók számára

1. fordulóÖssz.pontszám: **91 p**

Beküldési határidő: 2016. október 14.

Név:.....

Lakcím:.....

Iskola neve, címe:.....

.....

1. Rend a lelke mindennek!**Alkoss értelmes mondatokat a következő szavakból! Minden szót használj fel! Ügyelj a helyesírásra, a mondatvégi írásjelekre is!**

a) ideig a süt rövidebb ősszel nap

Ősszel rövidebb ideig süt a nap. A nap rövidebb ideig süt ősszel.

b) lesz egyre levegő hűvösebb a is

A levegő is egyre hidegebb lesz. Egyre hidegebb lesz a levegő is.

c) többször egyre eső elered az

Egyre többször ered el az eső. Egyre többször elered az eső.

d) szedjük az mikor fákról a almát le

Mikor szedjük le az almát a fáról? Mikor szedjük le a fáról az almát?

e) tele már kosarad e te a van

Tele van-e már a te kosarad? A te kosarad tele van-e már?**Soronként 2 pont, ha értelmes a mondat és hibátlan a helyesírása is. Más értelmes mondat is elfogadható.****10p****2. Csak aktívan!****Egészítsd ki a táblázatot úgy, hogy válaszolj a Mit csináljon? kérdésre!**

Mit csinál?	Mit csináljon?
repül	repüljön
száll	szálljon
tud	tudjon
alszik	aludjon
szánt	szántson
üzen	üzenjen
segít	segítsen
olvas	olvasson

Soronként 2 pont, ha jó az igealak és a helyesírása is.**16p**

3. Városnézés

Számozással állítsd betűrendbe a települések neveit! Soronként dolgozz!

- a) 2. Baja, 3. Bátaszék, 1. Bábolna
 b) 3. Mosonmagyaróvár, 1. Mohács, 2. Mór
 c) 3. Pápa, 2. Pannonhalma, 1. Pákozd

Soronként 3 pont, mechanikus javítás.

9p	
----	--

4. Rejtélyes feladat

Az alábbi szavakból hiányzik a j vagy a ly betű. Pótolod a hiányzó betűket, majd a ly betűs szavakat írd be a keresztretjvénybe! Hogy melyik szót melyik sorba? Abban segít, ha megszámoled, hány betűből áll a szó. A kétjegyű mássalhangzókat két négyzetbe kell beírni:

l	y
---	---

gombolyag	május	esély
karéj	súly	hajrá
sajt	rajt	gereblye
komolytalan	petrezselyem	papagáj
tartály	szívélyesen	uszály

15p	
-----	--

										g	e	r	e	b	l	y	e			
p				e		t		r		e	z	s	e	l	y	e	m			
										s	ú	l	y							
								u	s	z	á	l	y							
						t	a	r	t	á	l	y								
		s	z	í	v	é	l	y	e	s	e	n								
k	o	m	o	l	y	t	a	l	a	n										
										g	o	m	b	o	l	y	a	g		
											e	s	é	l	y					

Ha helyesen írtad be a kifejezéseket, egy értelmes szót kaptál a kiemelt oszlopban. Melyik ez a szó?

gesztenye

Soronként 1 pont (össz. 9 pont) +1 pont a gesztenyéért.

10p	
-----	--

5. Milyen?

Mit jelentenek az alábbi szólások? Válaszd ki, hogy a megadott melléknevek közül melyik felel meg a szólásnak! Segítségül használhatsz kézikönyvet is.

a) Lógatja az orrát.	<u>szomorú</u> , csúnya, görbe
b) Kötí az ebet a karóhoz	<u>makacs</u> , kutyabarát, kegyetlen
c) Minden hájjal megkent.	kövér, <u>ravasz</u> , kapzsi
d) Fogához veri a garast.	fogatlan, éhes, <u>zsugori</u>
e) Magas lóról beszél.	gazdag, <u>öntelt</u> , magas
f) Megette már a kenyere javát.	mohó, jóllakott, <u>öreg</u>

Soronként egy pont, csak egy szót lehet aláhúzni.

6p	
----	--

6. Oda-vissza

Ebben a feladatban olyan szópárokat kell kitalálnod, amelyeket ha visszafele olvasunk, akkor is értelmes szavak lesznek. A meghatározások segítenek a szópárok megfejtésében.

Soronként egy pont (az első sor példa).

edény	tál	lát	néz
mozgófilm	mozi	izom	ebben van az erő
csuk	zár	ráz	kever
sajnál	szán	nász	esküvő
vág	szel	lesz	létige
évszak	tél	lét	élet
égtáj	kelet	telek	földterület
jármű része	kerék	kérek	könyörgök
összehasonlít	mér	rém	kísértet

8p	
----	--

7. Színes kérdések**Olvasd el a következő rövid mesét, majd válaszolj a kérdésekre!****Lázár Ervin: A Kék meg a Sárga**

Egyszer két festékpötty - egy kék meg egy sárga - egymás mellé esett a papírra. Egészen közel, a szélük összeért.

- Nem menne kicsit távolabb? - mondta ingerülten a Kék.

- Menjen maga - válaszolta a Sárga -, s különben is, talán köszönné!

Ezzel hátat is fordított volna, mert a Kéket parasztos színnek tartotta - csak hát ez a festékpöttyöknél nehéz ügy, mert sem odébb menni, sem hátat fordítani nemigen tudnak.

- Még hogy én köszönjek?! Egy Sárgának! - morgott fitymálóan a Kék, és bizonyára lebiggyesztette volna a szája szélét, ha lett volna neki.

- Talán csak nem azt akarja mondani, hogy nekem kellene előre köszönnöm?

- De azt. Ha nem látná, én a Kék vagyok!

- Engedje meg, hogy föl kacagjak - mondta gúnyosan a Sárga -, hiszen maga a legközönségesebb szín a világon, nem is lehet egy napon említeni velem... és legyen szíves, ne könyököljön az oldalamba.

- Először is maga könyököl az én oldalamba, másodsor pedig én színezem az eget, a tengert, a vizeket, a legszebb virágok kékek, és az emberi szemek közül is a kékek a legszebbek. Képzeld el egy sárga szemű embert... brr... vagy sárga vizet!

Egyáltalán, hogy mer megszólalni mellettem!

- Mindig tudtam, hogy nagyon közönséges, de hogy ennyire! Mégiscsak túlzás! Még hogy a kék virágok a legszebbek! Látott már maga kankalint? Meg őszi erdőt? Maga túl mohó. Beszínezi az egész eget meg a tengert, csupa kék mindenütt. Unalmas.

Én mértéktartó vagyok, sohasem válok unalmassá... Kérem, ez mégiscsak disznóság, most már egészen belém mászik...

Árnyalatokban rejtőzöm, kis foltokban jelenek meg. S egyébként is, ha nem tudná, én az Okker családból származom.

- Okker?! Erre vág fel! Az is egy család? Az én őseim sokkal előkelőbbek, például sohasem lenne közülük senki olyan tolakodó, mint maga! Tudja meg, hogy én Ultramarin vagyok.

- Hah! - kezdte a replikát egy színészi felkiáltással a Sárga, akkor különben már rég összefolyt a két festékpötty, de nem volt ideje befejezni a mondatot, mert a kisfiú, akinek az ecsetjéről lehullottak, meglátta őket, és így szólt:

- Nicsak, milyen szép zöld pötty!

a) Hol játszódik a két szín beszélgetése? egy papíron **1 pont**

b) Milyennek gondolja a Sárga szín a Kéket? Írj három tulajdonságot a szövegből!

parasztes, közönséges, mohó, unalmas, **3 pont**

c) Mit színez be a Kék? Írj öt lehetőséget a szövegből!

az eget, a tengert, a vizeket, a legszebb virágokat,

a legszebb emberi szemeket **5 pont**

d) Melyik családból származik a Sárga? Okker **1 pont**

e) Melyik családból származik a Kék? Ultramarin **1 pont**

f) Mondd más szóval a következő szövegben szereplő kifejezéseket! **Soranként egy pont, csak egy megoldás szükséges. Más, helyes megoldás is elfogadható.**

ingerülten: bosszankodva, haragosan, idegesen

fitymálóan: lenézően

replika: vita, veszekedés

g) A kék és a sárga színből zöld lett. Írj másik példát arra, milyen szín lesz két különböző festékpötty összeolvadásából! **Csak egy megoldás szükséges, ami 3 pont. Lehet, hogy van más jó megoldás is.**

piros+ citromsárga= narancssárga

piros+ kék= lila

piros+ fehér= rózsaszín